

Prof. Dr. Mehmet KARAGÜL

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

İktisadi ve İdari Birimler Fakültesi Dekanı

İktisat Bölüm Başkanı

Dünyanın Merkezi Asya'ya Kayarken

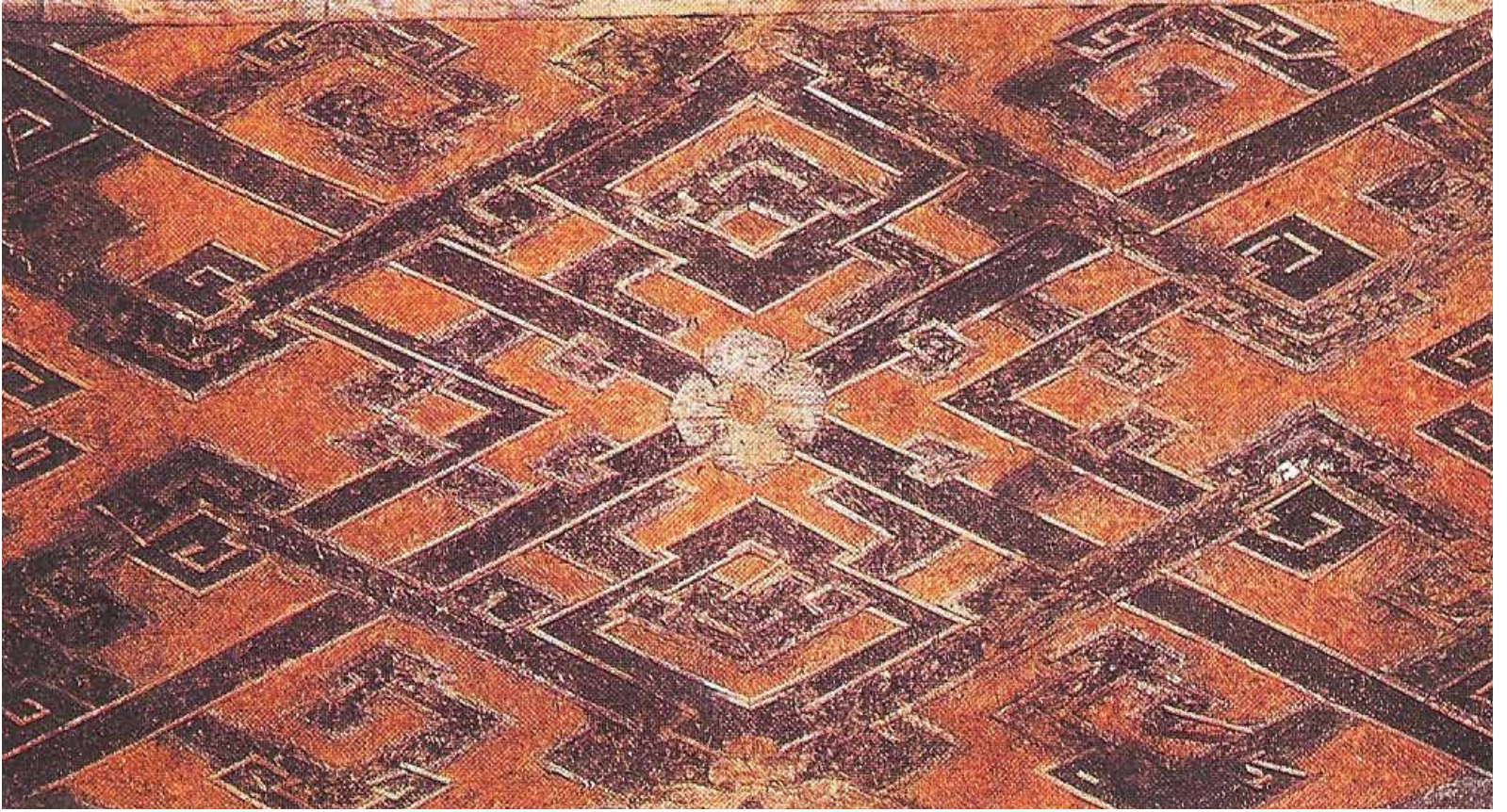
Aktif ve pasif, diğer bir ifade ile kazananı ve kaybedeni olan küreselleşmeyi dinamik bir süreç olarak değerlendirmek gerektiği kanaatindeyiz.

Bu anlamda siyasi, iktisadi, siyasi, askeri ve kültürel değerlerini sınırları dışına taşıyabilenleri aktif, söz konusu değerleri kendi ülkelerinde kabul etmek durumunda olanları da pasif aktör olarak değerlendirmek durumundayız. Şimdiye kadar ABD ve Avrupa merkezli gerçekleşen küreselleşme hareketinin, özellikle Çin'in son yıllarda gerçekleştirdiği hızlı büyüme performansı nedeniyle, Çin merkezli Asya'nın kontrolüne geçeceği emareleri dikkatlerden kaçmamaktadır. Dünya'nın en kadim milletlerinden olan Türklerin yoğun olarak Asya'da yaşadığı dikkate alındığında, küreselleşme sürecinde yaşanmakta olan söz konusu eksen kaymasının, özellikle Türkler üzerindeki muhtemel müspet ve menfi etkileri ayrı bir önem arz etmektedir. Dolayısıyla burada, küreselleşme adına yaşanacak olan yeni gelişmeler ile Türk Dünyası üzerindeki etkileri ve alınması gereken olası tedbirler üzerine durulacaktır.

İlk ipek yolu, Çin İmparatoru Vudi'nin, (M.Ö. 142-87) İmparatorluğun etki alanını Batıya doğru genişletmek amacıyla Çin ile Batı arasındaki ticaret yollarını açmasına kadar gerilere gitmektedir. O dönemde Batıya göre bilimde, üretimde ve ticaretle oldukça ileride olan Çin, ürettiği mallarını Batıya pazarlayarak, hem kendi gelişimine katkı sağlamaya çalışmış, hem de sahip olduğu değerleri Batıyla paylaşmak suretiyle onları etki alanında almak istemiştir.

Benzer şekilde Çin'in ekonomik olarak çok hızlı bir kalkınma sürecine girdiği ve önümüzdeki yakın bir zaman diliminde dünyanın en büyük ekonomisi haline geleceğinin hesabının yapıldığı bir dönemde, 'Bir Kuşak, Bir Yol' sloganıyla Çin lideri Şi Jinping tarafından bütün dünyaya 2013 yılında İkinci İpek Yolu projesi sunulmuştur. Bu projeyi, Çin'in kara ve denizden Batıya ikinci ekonomik atılım hamlesi olarak el almak yanlış olmayacaktır. Söz konusu gelişmeyi esasen Çin'in küreselleşme sürecinde Atlantik

ittifakına karşı ön alma girişimi olarak da değerlendirmek mümkündür.

Son dönemde bölgede Çin'e paralel olarak özellikle Hindistan, Rusya ve Endonezya'nın bilhassa iktisadi konularda göstermekte oldukları performansları, bölgenin geleceği açısından ayrı bir önem arz etmektedir. Bütün bunlarla birlikte Asya'nın Dünya nüfusunun % 60'ını barındırması ve bunun da 2,8 milyarının sadece Çin ve Hindistan'a ait olması bölgenin iktisadi ve askeri geleceği açısından ayrı bir anlam taşımaktadır. Öte yandan bölgenin sahip olduğu yeraltı ve yer üstü zenginlikleri de dikkate alındığında; genel anlamda Asya'nın, özelde ise bölgenin güçlü aktörlerinin dünyanın geleceğini tayin etmede başat rol alacaklarını en azından ABD'nin Çin ile rol değişimi yapmak zorunda kalacağını ifade etmek durumundayız. Böylesi önemli bir rol değişiminin hangi şartlarda ve olaylar sonucu olacağı ayrı bir değerlendirme konusu olduğu muhakkak!

Gelişen Asya'da Türk Devletlerine Düşen Rol

Bugün; Türkiye, Azerbaycan,

Türkmenistan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olmak üzere yedisi bağımsız ve çok sayıda da muhtariyet

Mevcut En büyük ilk 20 Ekonomi (Milyar \$)			2030 Yılında Dünya'nın İlk 20 Ekonomisi (Trilyon \$)			Hâlihazırdaki En Çok Nüfusa Sahi ilk 23 Ülke (Milyon /Yüzde)			
1	ABD	17.900	1.	Çin	38.008	1.	Çin	1.382	18,60
2	Çin	11.384	2.	ABD	23.475	2.	Hindistan	1.326	17,85
3	Japonya	4.116	3.	Hindistan	19.511	3.	ABD	324	4,36
4	Almanya	3.371	4.	Japonya	5.606	4.	Endonezya	260	3,51
5	İngiltere	2.864	5.	Endonezya	5.424	5.	Brezilya	209	2,82
6	Fransa	2.422	6.	Rusya	4.736	6.	Pakistan	192	2,59
7	Hindistan	2.182	7.	Almanya	4.707	7.	Nijerya	186	2,52
8	İtalya	2.189	8.	Brezilya	4.439	8.	Bangladeş	162	2,19
8	Brezilya	1.800	9.	Meksika	3.661	9.	Rusya	143	1,93
10	Kanada	1.572	10.	İngiltere	3.638	10.	Meksika	128	1,73
11	Güney Kore	1.400	11.	Fransa	3.377	11.	Japonya	126	1,70
12	Avusturya	1.240	12.	Türkiye	2.996	12.	Filipinler	102	1,38
13	Rusya	1.235	13.	S. Arabistan	2.755	13.	Etiyopya	101	1,37
14	İspanya	1.221	14.	Güney Kore	2.651	14.	Vietnam	94	1,27
15	Meksika	1.161	15.	İtalya	2.541	15.	Mısır	93	1,26
16	Endonezya	872	16.	İran	2.354	16.	Almanya	80	1,09
17	Hollanda	860	17.	İspanya	2.159	17.	İran	80	1,08
18	Türkiye	825	18.	Kanada	2.141	18.	Türkiye	79	1,07
19	S. Arabistan	750	19.	Mısır	2.049	19.	Kongo	79	1,07
20	İsviçre	680	20.	Pakistan	1.868	20.	Tayland	68	0,92
						21.	İngiltere	65	0,88
						22.	Fransa	64	0,87
						23.	İtalya	59	0,80

Kaynak: <https://www.investaz.com.tr/blog/dunyanin-en-buyuk-ekonomileri-20-buyuk-ekonomi/>

Kaynak: PriceWaterhouse-Coopers

Kaynak: <http://nufus.mobi/dunya-nin-en-kalabalik-ulkesi>

şeklinde yönetime sahip, ayrıca değişik ülkelerde azınlık şeklinde yaşamak durumunda olan 250 milyonu aşan Türk'ün çok büyük bir bölümü Asya kıtasında yaşamaktadır. Yukarıda bahsedildiği şekliyle Asya bütün dünyanın çekim merkezi haline gelirken, bölgede farklı devlet ve yönetimler altında yaşamakta olan Türklerin söz konusu çetin sürecin tehditlerini bertaraf edip, fırsatlarını menfaatlarına dönüştürebilmeleri tamamen kendi aralarında oluşturacakları uygulanabilir işbirliği girişimlerine bağlı olduğu muhakkaktır.

Türk Dünyası'nın her bir ögesinin ait olduğu siyasal yapının farklılığı ve bu farklılıktan kaynaklanan bölgesel ve küresel alandaki mevcut ilişki ağlarının ve önceliklerinin birbiriyle yer yer çatışır halde olmasının neden olabileceği sıkıntılar, dikkate alınmadan, müşterek değerler çerçevesinde mevcut ilişkilerin geliştirilmesi amaç edinilmek zorundadır. Bu anlamda özellikle mevcut Türk devletleri arasında herhangi bir üstünlük arayışına girmenin ya da bunu hissettirecek türde bir davranışta bulunmanın son derece yanlış olacağı muhakkaktır. Dolayısıyla her bir Türk devleti mevcut ya da

oluşturulacak olan uluslararası platformlarda birbirlerine karşı öncelikle karşılıklı anlayış, saygı ve güvene dayanan bir tavır sergilemek durumundadır.

Küresel rekabet ve çatışmanın acımasız bir şekilde yaşandığı günümüzde Türk dünyasının, bu süreçten en az kayıp en yüksek kazançla çıkabilmesinde, ilgili ülkeler arasında var olan; Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) gibi teşkilatların zamanın ihtiyaçlarına göre yeniden ele alınıp, işler hale getirilmesinin rolü büyük olacaktır. Bu gibi örgütlerden beklenen en somut getiri ise karşılıklı ticaretin serbestleştirilmesiyle söz konusu ülkeler arasındaki ticaret hacminin arttırılması olacaktır. Netice itibarıyla, karşılıklı çakarlara zemin hazırlamayan hiçbir müşterek değer anlayışı anlamlı ve sürdürülebilir olmayacaktır.

KAYNAKÇA

- Ayan, Ergin, (2016), Yeni İpek Yolu Stratejileri Ve Trans Avrasya Güvenlik Sistemleri, Tarih ve Gelecek Dergisi, Aralık 2016, Cilt 2, Sayı 3.
- Kıvılcım, Fulya, (2013), Küreselleşme Kavramı Ve Küreselleşme Süre-

cinin Gelişmekte Olan Ülke Türkiye Açısından Değerlendirilmesi, Sosyal Ve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt 5, No 1

- IŞIK, Hasan, (2017), Tarihi İpek Yolu Ve Tarih Bölümü Öğrencilerinin Bu Yol Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi.
- <http://nufus.mobi/dunya-in-en-kalabalik-ulkesi>
- <https://www.investaz.com.tr/blog/dunyanin-en-buyuk-ekonomileri-20-buyuk-ekonomi/>
- Taşkın, Deniz, (2016), Yeni Umutların Işığında Tarihi İpek Yolu Coğrafyası, Marmara Coğrafya Dergisi, Sayı: 34.
- www.fortuneturkey.com/fotohaber/iste-2030da-dunyanin-en-guclu-ekonomileri-olacak-ulkeler-42844/1
- www.dw.com/tr/modern-ipek-yolu-projesi-beklentiler-ve-kuşku-lar/a-38832963
- www.bbc.com/turkce/ekonomi/2013/03/130312_asya_ekonomi